

27 Kasım 2014
TS/Mİ-BÜL/14-80

TÜSİAD “GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK REKABET GÜCÜ ÇALIŞMASI” – TEMEL BULGULARI

TÜSİAD

...ekonomiye Umut Sofradan

Can Topraktan gelir...

TÜSİAD, gıda, tarım ve hayvancılıkta rekabet gücünün artırılmasına yönelik hazırlanan çalışmanın temel bulgularını endüstrinin paydaşlarıyla Sabancı Center da yapılan bir konferansta, ...*ekonomiye Umut Sofradan, Can Topraktan gelir...*temasıyla paylaştı.

İlgili sektör dernekleri, kooperatifler, birlikler ve kamu kurumlarının yanı sıra Türkiye’de bulunan yabancı ülke temsilcilik yetkililerinin katıldığı toplantının açılış konuşmaları, **TÜSİAD Genel Sekreteri ve Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Zafer Ali YAVAN** ve **TÜSİAD Yüksek İstişare Kurulu Başkan Yardımcısı ve Anadolu Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Tuncay ÖZİLHAN** tarafından gerçekleştirildi.

Konferans kapsamında TÜSİAD “Gıda, Tarım ve Hayvancılık Rekabet Gücü” çalışmasının temel bulgularına ilişkin bir sunum gerçekleştiriliyor.

Çalışmada şu bulgular yer almaktadır:

Rekabet Gücü = Çiftçinin Refahı

Çiftçinin refahının artmasının, sanayinin rekabet gücünün artmasında en önemli göstergelerinden biri olduğu, temel bulgularda ortaya konan çarpıcı sonuçlarından birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Çiftçinin refahının artması için kırsal kalkınma kilit önem taşıyor. Bu kilidi açacak anahtar ise Tarım.

Tarım işçilerinin ve bilhassa kadınların sosyal güvenlik koşullarının iyileştirilmesi için yeni bir mevzuata ihtiyaç duyulduğuna dikkat çekiliyor. Sosyal güvenlik sağlanmadan,

Basın Bülteni

sosyal adaletin sağlanması zor. Tarıma verilen desteklerin çiftçinin refahını her zaman arttırmayacağına ve tam aksine çiftçinin refahına etki etmeyeceği gibi düşürebileceğine de değiniliyor. Sosyal adaleti sağlamaya yönelik devlet destek mekanizmalarının üretim, üretim verimliliği ve dinamik etkinliği motive edecek yapıda olmasının önemine vurgu yapılıyor.

İktisadi etkinliğin göstergesi olan yüksek çiftçi refahı ve düşük emtia fiyatlarının, etkin piyasa mekanizmaları ile mümkün olacağı, bunun da rekabet gücüne olan olumlu etkisine değiniliyor.

Tek Yetkili Bakanlık Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Olmalıdır

Küresel gelişmeler, gıda güvenliğinin her geçen gün artan önemi, iklim değişikliği, çevre ve tüketicilerin gıda güvenilirliğiyle ilgili hassasiyetleri nedeniyle mevzuatta etkin gelişim ve uygulama için etkili bir koordinasyona ihtiyaç duyulmaktadır. Bu durum da, gıda güvenliği ve güvenilirliği konularında tek yetkili bakanlık ihtiyacını ortaya çıkarıyor. Farklı bakanlıklar tarafından hazırlanan mevzuatın uyum ve koordinasyon içinde olması, başarı için olmazsa olmaz.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın Yüksek Planlama Kurulu üyesi olması ve tek yetkili bakanlık olarak koordinasyondan sorumlu olması gerektiğine vurgu yapılıyor.

Net ihracatçı konumundaki ender sektörlerden olan tarım ve tarıma dayalı sanayiler cari açığın kapatılmasına destek oluyor. Ancak uluslararası gelişimlerin daha etkin takibi ve yeni nesil serbest ticaret anlaşmalarının yakından izlenmesi için, bu anlaşmaların en önemli kısmını oluşturan tarım konularında farkındalığın artırılması ve etkilerinin ölçülebilmesi, yabancı ülkelerdeki elçiliklerimizde tarım ataşelerinin istihdamının ve boş kadroların acilen doldurulması gereğine dikkat çekiliyor. Önceliklendirmenin ithalat ve ihracat potansiyellerine göre yapılması, Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri arasındaki Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı anlaşması ve ihracat potansiyelinin etkilerinin değerlendirilmesinin sağlayacağı katkılar üzerinde duruluyor.

Basın Bülteni

İklim Değişikliği Rekabet Gücümüzü Etkileyecek mi?

Uluslararası rekabet gücümüzün sürdürülebilir olması için toprak, su gibi özvarlıklarımızın korunması hayati önem taşımaktadır. Artan nüfus ve gelişen ekonomiyle artan satın alma gücünün tarım ürünlerine olan talebi artıracak ise kuşkusuzdur. Diğer yandan iklim değişikliği, gıda güvenliği, aşırı kentleşme, ulaşım altyapısı ve sanayileşme için tarım arazilerinin azalıyor olması gıda güvenliği ve rekabet gücümüz açısından büyük tehdit yaratıyor.

Önemli olan bu hassas dengeyi yönetebilmek ve negatif dışsallıkların yaratacağı maliyetlerin yatırım hesaplarında uzun vadeli stratejilerle dikkate alınmasıdır.

Su ve nitrat konularında hukuki düzenlemeler acilen çıkarılmalıdır. Bu mevzuatın tüm paydaşlar tarafından anlaşılması, içselleştirilmesi için farkındalık yaratacak programlara öncelik verilmelidir. Toprak ve su özvarlıklarımız korunmalı ve etkin olarak kullanılmalıdır. Hayvansal atıkların değerlendirilmesi toprak ve su kaynakları için hayati önem taşımaktadır.

Tarım Çevre Dostu Enerji Üretir

Dünyanın 7. büyük tarım ekonomisine sahip Türkiye, hayvansal ve bitkisel atıkların değerlendirilmesi konusunda önemli ölçekte ve doğa dostu enerji üretebilme potansiyeline sahiptir. Türkiye'nin sahip olduğu bu potansiyel dışa bağımlılığımızın azaltılması diğer bir deyişle enerji arz güvenliğimizin sağlanması konusunda büyük katkı sağlayacaktır.

Mevzuatın, teşvik sisteminin ve çiftçilerin ölçek ekonomisinin yetersiz ve dağınık olması, bu potansiyelden yararlanamamamızın birincil nedenidir. Diğer bir yandan ise bu atıkların yarattığı çevre kirliliği önemli bir sorun teşkil etmektedir.

Enerji açığını kapatacak, çevre dostu çözümler üretecek, toprak ıslahında organik zenginliği arttıracak, en önemlisi çiftçinin en büyük maliyeti olan enerji maliyetini düşürecek ve rekabet gücümüzü arttıracak olan atıkların değerlendirilmesi ve enerji üretimi ile ilgili reformlar GTHB'nın koordinasyonunda, Çevre ve Enerji Bakanlıkları katkıları ile hızla hayata geçirilmelidir.

Basın Bülteni

Tüketici Korkmasının, Sağlıklı Bilgiye Ulaşabilsin

Tüketicinin sağlıklı bilgiye ulaşma hakkı en önemli insan haklarından. Tüketicinin konusunda uzman, ama gıda ve tarım konusunda uzman olmayan kişiler tarafından yanlış bilgilendirilmesi halk sağlığı açısından önemli bir sorunu ortaya çıkarmaktadır. Bilgi edinme en doğal haktır. Bilginin güvenilir kaynaktan edinilmesi ise bilgi kirliliğini ortadan kaldıracaktır.

Kamu ve özel sektörün birlikte inisiyatif aldığı, bilimsel verilere dayalı, tüketicilerin güvenebileceği, sektörün tüm paydaşları tarafından kabul görmüş ve referans olarak kabul edilen, “Ulusal Gıda Bilgi ve İletişim Komitesi” kurulmalıdır. Bu inisiyatif bilgi kirliliğini azaltacak, tüketicinin doğru ve güvenilir bilgiye ulaşımını sağlayacaktır.

Tüketicilerin bilinçli ve iyi beslenmesi tüm paydaşların ortak hedefi olmalıdır. Bu nedenle gıda güvenilirliği tüm politikaların merkezine oturtulmalıdır.

Tarım ve Gıda Sektörlerinde Piyasa Ekonomisinin Düzgün Çalışmaması Enflasyon Açısından Risk Oluşturmaktadır.

Yakın gelecekte, gıda arz güvenliği konusunda yaşanan sorunlar nedeniyle gıda fiyatlarında yukarı yönlü bir baskı oluşacaktır. Piyasaların etkin işleyişini teminen fiyatın arz ve talebe göre oluşması için gerekli mekanizmalar oluşturulması kritik önem arz etmektedir. Bu çerçevede, ticaret borsaları etkin olarak çalışmamaktadır. Lisanslı depoculuk uygulamaya geçmekte son derece sınırlı kalmıştır. Vadeli ve Opsiyonlu borsalar (VOB) adım adım işler hale getirilmelidir. Kamu kurumları piyasaya fiyat belirleyici olarak müdahale etmemelidir. Verilen devlet teşviklerin verimliliği ve dinamik etkinliği motive edici nitelikte olması gereklidir.

Sözleşmeli tarımın yaygınlaştırılması öngörülebilir arz ve talebin oluşmasına katkıda bulunacak, izlenebilirliği mümkün kılacaktır. Ticaret borsalarının ve lisanslı depoculuk sisteminin gelişmesine katkı verecektir.

Sosyal maliyetlerin hesaplanabilmesi ve piyasa mekanizmalarının sağlıklı çalışmasını sağlayacak düzenleyici kurulların yapısının mevzuatla belirlenmesi uzun vadeli stratejilerin oluşturulması açısından önemlidir.

Basın Bülteni

Geçiş katmanını oluşturan nakliye ve depoculuk konusunda yeni düzenlemelere ihtiyaç vardır. Taşıma şartları ve depoculuk konusunda düzenlemeler yapılması, firelerin azaltılmasına ve önemli ölçüde tasarruf yapılmasına olanak sağlayacaktır.

Avrupa Birliği'ne Uyumda Başarılyız

Avrupa Birliği'ne uyuma yönelik mevzuatın yaklaşık olarak yarısını gıda, tarım ve hayvancılık konusundaki mevzuat oluşturmaktadır. GTHB'nın yaptığı çalışmalar sonucunda hedef politikaların hayata geçirilmesine yönelik önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Mevzuatımızın, Avrupa Birliği müktesebatına uyumlu hale getirilmesi amacıyla çalışma grupları kurulmuş ve yeni mevzuat kabul edilmiş veya mevcut mevzuatta değişikliğe gidilmiştir.. Bu çok önemli bir reformdur. Emeği geçen herkesi kutluyoruz.

Mevzuatın uygulanması çeşitli sorunlarla karşılaşılması doğaldır. Mevzuatın etkili uygulanması, idari kapasitenin geliştirilmesi ve insan kaynağına yatırım yapılması AB uyum sürecini hızlandıracaktır.

İkincil mevzuatın oluşumunda düzenleyici etki analizlerinin yapılması, mevzuat konusunda farkındalığın arttırılması ve sonuçlarının ölçülebilir olması ve gerektiğinde sonuçların düzeltilmesi yönündeki sürecin hızlandırılması açısından önemlidir.

Biyoteknoloji ve biyogüvenlik konusunda EFSA kararlarına uyulması, mevzuatın bütüncüllüğü açısından önemlidir. Aksi takdirde uygulamalarda önemli aksaklıklarla karşılaşılacaktır.

Tarımda İnovasyon Kamu Özel Sektör İşbirliği ile olur

Çok katmanlı ve dağınık yapısıyla, ölçek ekonomilerinin oluşmadığı gıda, tarım ve hayvancılık sektöründe inovasyonun dinamik etkinliği yaratabilmesi için devlet desteği, Kamu-Özel Sektör İşbirliği modelleri ile etkinleştirilmelidir.

Türkiye'nin biyoçeşitliliği, ihracat potansiyeli, , hayvansal üretimi inovasyon için çok büyük bir fırsat sunmaktadır. Bu fırsatların değerlendirilmesi ve ekonomiye geniş çaplı

Basın Bülteni

---

katkı sağlanması, ölçek ekonomisinin yakalanmasına katkı sağlayacak ar-ge ve inovasyon projeleriyle mümkün olacaktır.

Mikro anlamda girişimcilik ekosisteminin yaratılmasına; küçük ve orta ölçekli firmaların ar-ge ve inovasyon projelerinin Tübitak ve AB fonları ile desteklenmesine devam edilmelidir.

Markalaşma ve fikri mülkiyet konularında tüm paydaşlar motive edilmelidir.
